

บทที่ 7

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหา ผลของปัญหาว่ามีอยู่อย่างไร ควรมีมาตรการทางกฎหมายและสังคมอย่างไร ในการแก้ไขปัญหานี้ ทั้งนี้เพราะมาตรการทางกฎหมายเพียงมาตรการเดียว ไม่อาจแก้ไขปัญหาใด ๆ ได้โดยสมบูรณ์ ดังนั้นจึงต้องหามาตรการอื่น ๆ มาแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ในกรณีที่มาตรการอื่นไม่ได้ผล มาตรการทางกฎหมายก็เป็นมาตรการเดียวที่รวดเร็วและประหยัดที่จะใช้แก้ปัญหาดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น บทบาทของเจ้าพนักงานของรัฐก็สำคัญมาก และควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ด้วย

เนื่องจากสาเหตุและปัญหาของการค้าประเวณี และปัญหาของโรคเอดส์ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นในบทนี้จึงจะไม่กล่าวอีก แต่ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะว่าควรมีมาตรการอย่างไร

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขกฎหมาย

เมื่อได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และช่องว่างของกฎหมายในบทที่ 5 แล้ว ในส่วนนี้จะได้ศึกษาถึงข้อเสนอแนะ และแนวทางทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจะได้กล่าวถึงกฎหมายแต่ละฉบับดังนี้คือ

1. พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503

ควรแก้ไขให้มีวัตถุประสงค์ในการปราบปรามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าประเวณี หรืออาศัยสถานบริการกระทำการค้าประเวณี หรือปล่อยให้มีการมีวสุมเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยเห็นควรบัญญัติกฎหมายที่ครอบคลุมทั้งในแง่พฤติกรรม และบุคคลที่เป็นตัวการเกี่ยวข้องและให้มีการลงโทษจำคุกเพียงสถานเดียว ทั้งจะต้องเพิ่มโทษให้เหมาะสมกับพฤติกรรม

แห่งการกระทำผิดด้วย โดย

1) บัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมบุคคล ตัวบุคคล และพฤติกรรมของบุคคลในมาตรา 8 ซึ่งหมายถึงผู้จัดหาผู้กระทำการค้าประเวณี เพื่อผู้อื่นเป็นปกติธุระ มาตรา 9 คือผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล หรือผู้จัดการสถานการค้าประเวณี และมาตรา 10 คือผู้ที่ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณีเป็นปกติธุระในสถานบริการที่ตนเป็นเจ้าของ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการ เพื่อให้เป็นบทบัญญัติที่เคร่งครัดและครอบคลุมหมดทุกส่วน

2) กำหนดโทษเพียงจำคุกหรือปรับในสถานหนัก เพื่อให้ผู้กระทำ ความผิดในลักษณะความผิดตามข้อ 1) เช็ดหลาบและเกรงกลัวกฎหมายบ้าง

3) เพิ่มโทษตาม มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 ให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งการกระทำผิด

4) ควรมีบทกำหนดความผิดให้สอดคล้องต้องกันกับแนวนโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ เช่นกรณีผู้มีความผิดฐานกระทำการค้าประเวณี เป็นโรคเอดส์ ควรจะมีมาตรการทางกฎหมายในการให้การสงเคราะห์และควรออกกฎหมายเพื่อห้ามมิให้ประกอบอาชีพนี้อีก และนอกจากนี้ควรมีกองทุนเพื่อต่อต้านโรคเอดส์ โดยกองทุนนี้ควรมีวัตถุประสงค์ในช่วยเหลือผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างเต็มที่ โดยการส่งเสริมการศึกษา เผยแพร่ความรู้ ตรวจบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และช่วยเหลือหรือส่งเสริมอาชีพให้แก่หญิงหรือชายเหล่านี้ เพื่อจะได้ไม่ประกอบอาชีพนี้อีก

2. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

ควรให้มีการแก้ไขในประเด็นต่อไปนี้ คือ

1) ควรออกกฎหมายเพื่อควบคุมและกำหนดหน้าที่ให้แก่เจ้าของหรือผู้ดูแลสถานบริการ หรือสถานประกอบกิจการใด ๆ อันอาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคได้ โดยการบังคับให้บุคคลเหล่านี้ต้องจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดการแพร่เชื้อโรค โดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวงก็ได้ และถ้าในกรณีที่เจ้าของ หรือผู้ดูแลสถานบริการ หรือสถานประกอบกิจการใด ๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้ว ก็ควรจะทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ ควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตักเตือนเป็นหนังสือเสียก่อน และถ้าไม่ปฏิบัติตามคำตักเตือนดังกล่าวนี้ ก็ควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อผู้มีอำนาจซึ่งตามหลักก็คือในต่างจังหวัดได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด และในกรุงเทพมหานครก็คือ

อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวนี้สั่งให้เจ้าของ หรือผู้ดูแลสถานบริการ หรือสถานประกอบกิจการใด ๆ ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ถ้าไม่ปฏิบัติตามแล้วก็ควรจะประกาศให้สถานบริการเหล่านั้นเป็นแหล่งเสี่ยงภัยต่อโรค ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง และในกรณีสุดท้ายก็คือ ควรจะแจ้งให้พนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งปิดสถานบริการเหล่านั้นโดยไม่ชักช้า

2) การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่มีวามสุขในสถานการณ์ค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นหญิงผู้กระทำการค้าประเวณี ผู้ที่ดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงผู้กระทำการค้าประเวณี (แมงดา) และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดบทลงโทษผู้เป็นเจ้าของกิจการ ผู้จัดการหรือผู้ดูแลสถานบริการ ในพระราชบัญญัติสถานบริการนี้ด้วย

กรณีที่เจ้าสำนัก ผู้จัดการ ผู้ดูแล หรือบุคคลอื่นใดที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลปล่อยปะละเลยให้มีการบังคับหญิงค้าประเวณี เป็นแหล่งกักขังหญิง เป็นแหล่งมั่วสุมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของหญิง ต้องรับโทษตามกฎหมายอาญา เรื่องการล่อลวง กักขังหญิงหรือตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 หรือกฎหมายอื่น ๆ แล้ว ให้กำหนดเป็นความผิดเพื่อลงโทษในพระราชบัญญัติสถานบริการด้วยโดยการสั่งปิดสถานบริการเพียงสถานเดียว

3) กรณีผู้ที่ทำงานในสถานบริการ กฎหมายปัจจุบันมิได้กำหนดไว้ว่า ก่อนที่จะเข้ามาทำงานในสถานบริการต้องตรวจโรคก่อน ดังนั้นจึงควรมีบทบัญญัติให้มีการตรวจโรคก่อนที่จะเข้าทำงานในสถานบริการ และควรที่จะกำหนดให้มีการตรวจโรคโดยกำหนดระยะเวลาไว้ ทั้งนี้เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อโดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งกำลังแพร่ระบาดมากในขณะนี้

3.พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

เห็นควรให้มีการแก้ไขข้อกำหนดดังนี้ คือ

1) ตรากฎหมายเพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตดำเนินกิจการโรงแรม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจจะเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการก็ได้ โดยเฉพาะการเคย

ต้องโทษในความผิดตามกฎหมายอาญาเรื่องเพศ กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงหรือเด็กหญิง กฎหมายปรามสิ่งลามกๆ และกฎหมายปรามการค้าประเวณีเป็นสาระสำคัญที่จะต้องพิจารณา นอกจากนี้ควรเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพด้วย

การตรวจสอบคุณสมบัติดังกล่าว ให้รวมไปถึงบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการด้วย เช่น ผู้ให้เช่าอาคาร ผู้ให้เช่าที่ดิน ผู้รับโอนกิจการ ผู้ดูแลชั่วคราว

2) ควรกำหนดหลักเกณฑ์ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในพระราชบัญญัติสถานบริการคือ ควรออกกฎหมายเพื่อควบคุมและกำหนดหน้าที่ให้แก่เจ้าของหรือผู้ดูแลโรงแรมอันอาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคเอดส์ได้ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และควรกำหนดโทษในกรณีฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วย

3) ควรกำหนดพฤติกรรมที่มีลักษณะร้ายแรง เช่น กักขังหญิง ปล่อยให้มีการกักขังหญิงหรือให้มีการมั่วสุมของบรรดากลุ่มนายหน้าค้าหญิง (เอเยนต์) ผู้ที่ดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงผู้กระทำการค้าประเวณี (แมงดา) หรือผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อลงโทษผู้เป็นเจ้าของสำนัก ผู้จัดการ ผู้ดูแลหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย หรือดำเนินการแทนเจ้าสำนัก ผู้จัดการ หรือผู้ดูแล โดยกำหนดโทษให้เหมาะสมในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงแรมด้วย

4) ควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษ ในกรณีที่มีการตั้งโรงแรมโดยไม่ขออนุญาต การเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมสถานที่โรงแรมและห้องพัก และการกำหนดให้ชัดเจนว่าความผิดกรณีใดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้ดุลยพินิจ กรณีใดต้องลงโทษโดยเคร่งครัด

4.พระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471

โดยตัวพระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 นี้ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการนำหญิงและเด็กหญิงเข้ามาในประเทศ หรือออกไปต่างประเทศ เพื่อการค้าประเวณีโดยเฉพาะ แต่มิได้จำแนกแยกแยะบุคคลที่กระทำความผิด เช่นเดียวกับที่แยกไว้ในพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี 2503 และเนื่องจากกฎหมายนี้ตรามานานแล้ว การกำหนดโทษจึงมีลักษณะไม่เหมาะสมกับ

พฤติกรรมแห่งความผิดในภาวะการณ์ปัจจุบัน อีกประการหนึ่งลักษณะกฎหมายนี้มีได้มุ่งลงโทษบุคคลที่ทำการล่อลวงหญิงไปค้าประเวณีในต่างประเทศ เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์การลงโทษในมาตรา 282-283 ประมวลกฎหมายอาญาแตกต่างจากการลงโทษตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของการค้าประเวณีระหว่างประเทศ และการล่อลวงหญิงไปค้าประเวณีในต่างประเทศ มีความสลับซับซ้อน และเกี่ยวพันกันในหลาย ๆ ส่วน ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติแล้ว ทำให้เห็นข้อบกพร่องได้ว่ายังไม่รอบด้าน และรัดกุมเพียงพอ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1) เห็นควรให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 เพื่อให้ครอบคลุมในการลงโทษบุคคลที่เป็นนายหน้า กลุ่มบุคคลผู้ล่อลวงหญิง และเด็กหญิงไปค้าประเวณี หรือหน่วยงานทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายทั้งไทยและต่างประเทศ เพราะการค้าหญิงระหว่างประเทศเป็นเรื่องความชั่วร้าย และบุคคลดังกล่าวล้วนมีการศึกษา และมีเส้นสายการติดต่อเชื่อมโยงระดับโลก จึงกำหนดมาตรการ และอำนาจในการตรวจค้นและจับกุม และประการสำคัญก็คือควรกำหนดโทษให้หนักสำหรับผู้กระทำความผิดกรณีนี้ และควรเป็นโทษจำคุกสถานเดียว

2) เห็นควรด้วยที่ทางกรมแรงงานเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ขอเปิดสำนักจัดหางาน การกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตการควบคุมจำนวนสำนักจัดหางานให้มีลักษณะที่เข้มงวดจริงจัง ๆ มิใช่ในทางนโยบาย เข้มงวด แต่ในทางปฏิบัติยืดหยุ่น ใช้ดุลพินิจการคุ้มครองคนหางานที่ตกเคราะห์ลำบาก และควรจะได้พิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมกับพฤติกรรมแห่งความผิดด้วย โดยเฉพาะสำนักจัดหางานที่ล่อลวงหญิงไปเพื่อการค้าประเวณี ให้เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตทันที

3) เห็นควรเพิ่มเติมมาตรการสำหรับบุคคลที่ไม่ใช่เชื้อชาติ กระทำ ความผิดซ้ำอีก โดยกำหนดอัตราโทษเพิ่มหนึ่งเท่าจากความผิดเดิม และจำเป็นต้องมีนโยบายเป็นพิเศษกับบุคคลดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ค้าหญิงทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ในส่วนชาวต่างชาติที่กระทำความผิดทางอาญาในเรื่องการล่อลวงหญิงหรือความผิดตามพระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กหญิง ให้กำหนดห้ามเข้าประเทศไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และสำหรับบุคคลที่เป็นคนไทย ซึ่งกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นและไม่ใช่เชื้อชาติ เห็นควรให้กำหนด

มาตรการการห้ามเดินทางออกนอกประเทศ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งความผิด

4) ในส่วนการล่อลวงหญิงไปต่างประเทศ นอกจากดำเนินมาตรการทางกฎหมายแล้ว การดำเนินนโยบาย และควรติดต่อทางการทูต เป็นเรื่องที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เพราะนอกเหนือจากการล่อลวงหญิง การค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนแล้ว การที่หญิงไทยไปค้าประเวณีในต่างประเทศ หรือปรากฏกรณีการล่อลวงหญิงไปค้าประเวณีในประเทศต่าง ๆ ย่อมทำให้ภาพพจน์ของประเทศเราเสื่อมเสียอีกด้วย ดังนั้นผู้รับผิดชอบนโยบายโดยเฉพาะทางกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงต่างประเทศ ควรกำหนดนโยบายและมาตรการทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไข และคลี่คลายปัญหาดังกล่าวด้วย

5. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

เนื่องจากได้มีประกาศกระทรวง¹ ออกตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ประกาศให้โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความ ซึ่งตามความเห็นในทางการแพทย์นั้น ทางแพทย์ถือว่าโรคเอดส์ไม่ถึงขนาดว่าเป็นแล้วจะตายครึ่งละหมื่นหรือยกขบวนตายเป็นหมู่ เพราะฉะนั้นในเวลานี้จึงไม่มีการประกาศว่าโรคเอดส์เป็นโรคติดต่ออันตราย ซึ่งในกรณีโรคเอดส์นี้ถึงแม้ว่าเป็นแล้วไม่มีการตายเป็นจำนวนมากก็ตาม แต่ก็น่าจะถือว่าเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรง ทั้งนี้เพราะยังไม่มียาที่จะรักษาให้หายขาดได้ มีแต่หนทางป้องกันเท่านั้น ดังนั้นจึงเห็นเป็นการสมควรว่าควรจะเสนอแนะให้มีการประกาศว่า โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อที่อันตรายด้วย

¹ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2528) เรื่อง "เพิ่มเติมชื่อโรคติดต่อต้องแจ้งความและอาการสำคัญของโรค" ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2528.

กรณีตาม มาตรา 7 ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้น หรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นให้บุคคลที่พบ แจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ จะเห็นได้ว่าหลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการที่ดี แต่จำกัดให้แจ้งเฉพาะต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น มิได้เปิดให้แจ้งต่อบุคคลอื่น ซึ่งในกรณีนี้มักจะเกิดปัญหาอยู่เสมอว่า ใครคือ "เจ้าพนักงานสาธารณสุข" หรือ "พนักงานเจ้าหน้าที่" ซึ่งเราก็ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 5 ว่า ผู้ที่จะเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจโรคดูแล รับผิดชอบในการสาธารณสุขเท่านั้น มิใช่แพทย์ของทางราชการทุกคน และอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขและพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติฉบับนี้

แต่ก็ยังมีข้อที่น่าจะพิจารณาอยู่ว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยความลับของผู้ป่วย บุคคลที่มีหน้าที่แจ้งความหรือเจ้าพนักงานเหล่านี้จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 323² หรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีหน้าที่แจ้งความ ถ้าแจ้งความแล้วจะถือว่าเป็นการเปิดเผยความลับหรือไม่ หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปิดเผยความลับของผู้ป่วยแก่คู่สมรสของผู้ป่วย เพื่อป้องกันมิให้คู่สมรสนั้นติดเชื้อมาจากผู้ป่วยโรคเอดส์ ดังนั้นในกรณีนี้เพื่อประโยชน์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และเพื่อการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ หากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่หรือผู้ที่มีหน้าที่ต้องแจ้งความเหล่านี้เปิดเผยความลับแล้ว ก็น่าจะไม่มี ความผิดฐานเปิดเผยความลับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 323 ซึ่งในกรณีนี้กฎหมายน่าจะบัญญัติไว้ให้เป็นข้อยกเว้นในการรับผิด

² มาตรา 323 ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่น โดยเหตุที่เป็นพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์เภสัชกร คนจำหน่ายยา นางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความหรือผู้สอบบัญชี หรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพนั้น แล้วเปิดเผยความลับในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรมในอาชีพดังกล่าวในวรรคแรก เปิดเผยความลับของผู้อื่น อันตนได้ล่วงรู้หรือได้มาในการศึกษาอบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาจากมาตรา 8 (12) ซึ่งบัญญัติให้มีอำนาจห้ามกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขค่อนข้างจะกว้างขวาง และประเด็นที่น่าจะพิจารณาเพิ่มเติมแม้ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ห้ามกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย ซึ่งหากการห้ามนั้นกระทบต่อประโยชน์ท่ามาหาได้ กฎหมายในปัจจุบันไม่ได้กำหนดบทบัญญัติให้สามารถอุดหนุนให้บุคคลนั้นสามารถยังชีพได้ตามสมควร

ในกรณีสถานพยาบาลต่าง ๆ ควรจะกำหนดมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์โดยการรักษาความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เช่น เข็มฉีดยา มีด กรรไกร และควรตรวจเลือดก่อนที่จะให้เลือดแก่ผู้ป่วย หรือการผ่าตัดและเปลี่ยนอวัยวะใด ๆ ทุกครั้ง เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย และควรจะให้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล เก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อหรือผู้ต้องสงสัยว่าติดเชื้อโดยรัดกุม และควรกำหนดบทลงโทษผู้รับผิดชอบ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาล ในกรณีที่ปฏิเสธไม่ดูแลบำบัดรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์ หรือผู้ต้องสงสัยว่าติดเชื้อไว้ด้วย เพราะอาจจะมีสถานพยาบาลบางแห่งให้ความรังเกียจผู้ป่วยเหล่านี้โดยการไม่ดูแลรักษาก็อาจเป็นไปได้

ในส่วนสุดท้ายที่สมควรจะได้รับการแก้ไขคือ บทกำหนดโทษในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่กระทำตามมาตรา 8(1) (2) และ (12)³ มีโทษคือปรับไม่เกินสองพันบาท ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความร้ายแรงของโรคเอดส์แล้ว จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของโทษนั้นควรจะได้สัดส่วนกับการฝ่าฝืน โดยเฉพาะการฝ่าฝืนไม่ยอมให้คุมไว้สังเกต ซึ่งผู้ป่วยนั้นอาจจะไปแพร่โรคต่อบุคคลอื่นได้ ดังนั้นจึงควรเพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้น

³ มาตรา 8 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขว่าได้เกิด หรือมีเหตุสงสัยว่า ได้เกิดโรคติดต่ออันตรายอย่างใดเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะใด ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

(1) ให้คนหรือสัตว์ซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตราย เป็นผู้สัมผัสโรค หรือเป็นพาหะของโรคติดต่ออันตราย มารับการตรวจ

6. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2528

เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่แตกต่างจากโรคอื่น ๆ ทั้งในด้านการติดต่อและอาการของโรค ดังนั้นจึงเกิดปัญหาว่าอย่างไรถึงจะเรียกว่าเป็นโรคเอดส์หรือเป็นผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เพราะว่าตามกฎหมายฉบับนี้บัญญัติว่าห้ามมิให้ผู้ป่วยซึ่งเป็นโรคติดต่อเข้าประเทศ และโรคเอดส์ก็เป็นโรคติดต่อชนิดหนึ่งด้วย ฉะนั้นจึงเกิดปัญหาตามมาว่า หากผู้ป่วยเป็นผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในอาการเริ่มแรกจะสามารถห้ามมิให้เข้ามาในประเทศได้หรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้เห็นควรว่าควรจะบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าคำว่า "โรคเอดส์" นั้น น่าจะมีขอบเขตเพียงใด และควรกำหนดลักษณะอาการของโรคไว้ด้วย

นอกจากนี้ควรจะกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้ด้วยว่าควรมีอำนาจและหน้าที่อย่างไร เพื่อจะได้เกิดความสะดวกในการบังคับใช้กฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่ประชาชนจะย้ายที่อยู่หรือภูมิลำเนา หรือออกนอกราชอาณาจักรก็ควรจะให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า

(ต่อ)

การชันสูตรทางแพทย์ หรือการรักษา หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า คนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคอยู่ในภาวะซึ่งอาจเป็นเหตุให้เชื้อโรคแพร่หลายจนเป็นอันตรายร้ายแรงแก่ประชาชนได้ ให้มีอำนาจแยกกักผู้นั้นไปรับการรักษาในสถานพยาบาลหรือในที่เอกเทศ จนกว่าจะได้รับ การตรวจหรือชันสูตรทางแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือหมดเหตุสงสัย

(2) กักกันหรือคุมไว้สังเกตซึ่งคนหรือสัตว์ ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นสัมผัสโรคหรือพาหะ

(12) ห้ามกระทำการใด ๆ อันอาจจะเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย

7. ประมวลกฎหมายอาญา

เห็นควรให้มีบัญญัติกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการนำเข้ามา นำออกไป (ใน นอกราชอาณาจักร) ซึ่งหญิงหรือเด็กหญิงเพื่อการสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการค้าประเวณี ทั้งกรณีหญิงยินยอมและหญิงไม่ยินยอม (ล่อลวง) โดยกำหนดโทษให้หนักขึ้น เพราะถือว่าผู้กระทำความผิดมีช่วยการติดต่อกับต่างประเทศ ผู้ค้าหญิงหรือเด็กหญิงระหว่างประเทศเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล ทั้งเงินทุนและเส้นสายการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศ และกรณีหญิงหรือเด็กหญิงต้องระงับการล่าบาทในแดนต่างประเทศ ซึ่งปกติรัฐบาลไทยก็ให้ความคุ้มครองยากอยู่แล้ว

เมื่อได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่สามารถใช้ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ได้โดยตรงเลย เพียงแต่มีส่วนในการป้องกันและควบคุมทางอ้อมเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสซึ่งสามารถแพร่เชื้อไปยังผู้อื่นได้ และเป็นเหตุให้ผู้นี้มีภาวะภูมิคุ้มกันเสื่อม จนติดเชื้อโรคนี้ได้ง่าย ซึ่งการติดโรคดังกล่าวสามารถติดต่อกันได้ทางเลือดและน้ำเหลือง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงต่อโรค เช่น ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ผู้กระทำการค้าประเวณี หรือผู้ที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ

ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่า การติดต่อของโรคดังกล่าว เป็นการยากที่จะควบคุม เพราะการใช้เข็มฉีดยาในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดให้โทษก็ดี กลุ่มผู้ค้าประเวณีหรือผู้ที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศก็ดี ล้วนแต่เป็นการกระทำที่ไม่เปิดเผย ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ รัฐยังไม่มีมาตรการที่รัดกุมพอที่จะใช้บังคับต่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้ และการติดเชื้อโรคเอดส์นั้นในระยะแรก เมื่อมองจากภายนอกแล้วจะยังไม่สามารถทราบได้เลยว่า ผู้ใดเป็นโรคเอดส์หรือมีเชื้อเอดส์อยู่ในร่างกาย นอกจากจะได้มีการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์เท่านั้น โดยจะไม่มีอาการปรากฏให้เห็นในระยะแรก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะสามารถทำให้ลดน้อยลงหรือจะควบคุมได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้คือ การประชาสัมพันธ์ และการใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับ การประชาสัมพันธ์นี้จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง ซึ่งถ้าหากทุกฝ่ายตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้แล้ว โรคเอดส์ก็จะค่อย ๆ ลดน้อยลงและสามารถควบคุมได้ในที่สุด

ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายนั้น บรรดากฎหมายต่าง ๆ ที่บังคับใช้ใน ปัจจุบันนี้ยังไม่เพียงพอต่อการที่จะใช้ควบคุมโรคเอดส์ได้ เพราะในขณะที่กฎหมายเหล่านี้ใช้บังคับนั้น โรคเอดส์ยังไม่เกิดขึ้นและยังไม่เป็นที่รู้จัก และยังไม่มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเลย ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2523 ขณะที่บัญญัตินั้นโรคเอดส์ยังไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมิได้บัญญัติไว้ แต่ปัจจุบันนี้ โรคเอดส์ได้แพร่ระบาดไปในทุกที่ และยังไม่มียารักษาให้หายได้ ประกอบกับการแพร่เชื้อและการติดต่อของโรคเอดส์นั้นก็แตกต่างจากโรคติดต่อชนิดอื่น ๆ แต่ที่พระราชบัญญัติโรคติดต่อก็มิได้กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ไว้เป็นการเฉพาะเลย เพียงแต่เพิ่มรายชื่อโรคเอดส์ไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข⁴ เพื่อให้เป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความอีกชนิดหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถใช้บังคับกับโรคเอดส์ได้โดยตรงเลย อีกทั้งมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายของโรคก็ยังไม่รัดกุมเพียงพออีกด้วย และนอกจากนี้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนี้ มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ คือ

1. กฎหมายปัจจุบันยังกำหนดมาตรการควบคุม และป้องกันการแพร่กระจายของโรคไม่รัดกุมเพียงพอ สำหรับการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์
2. กฎหมายปัจจุบันเน้นการควบคุมและป้องกัน โดยไม่ได้บัญญัติเน้นการบำบัดรักษาให้ได้สัดส่วนกัน
3. กฎหมายปัจจุบันมิได้กำหนดยกเว้นความผิดกรณีเปิดเผยความลับของผู้ป่วยแก่บุคคลที่มีใจเจ้านักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น คู่สมรส
4. กฎหมายปัจจุบันมิได้กำหนดสิทธิและคุ้มครองสิทธิของผู้ป่วยโรคเอดส์ ผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ และผู้ติดเชื้อเอดส์ โดยชัดแจ้งเพียงพอ
5. กฎหมายปัจจุบันมิได้กำหนดสิทธิประโยชน์เป็นการเฉพาะแก่ผู้ติดเชื้อ เพราะปฏิบัติหน้าที่ควบคุม ป้องกันและบำบัดรักษาผู้เป็นโรคเอดส์
6. กฎหมายปัจจุบันมิได้เปิดช่องให้หญิงมีครรภ์ที่เป็นโรคเอดส์ ในการทำแท้งเพื่อสุขภาพของทารก

⁴ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 2 (2528) เรื่อง "เพิ่มเติมชื่อโรคติดต่อต้องแจ้งความและอาการสำคัญของโรค"

7. กฎหมายปัจจุบันมิได้กำหนดมาตรการ นโยบายวางแผน การบริหาร ประสานงาน ติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะในส่วนที่จะต้องร่วมปฏิบัติระหว่างส่วนราชการหรือและภาคเอกชน

ข้อจำกัดดังกล่าวนี้ เป็นเพียงข้อจำกัดบางประการสำหรับการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ให้มีประสิทธิภาพบางประการเท่านั้น ซึ่งถ้าจะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรจะตราเป็นกฎหมายขึ้นมาเพื่อการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์โดยเฉพาะ

ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ต้องมีมาตรการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ทั้งนี้เพราะว่าเนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคติดต่อที่สามารถแพร่กระจายได้ง่าย หากไม่มีการป้องกัน และควบคุมโดยเฉพาะแล้ว ก็จะไม่สามารถป้องกันและควบคุมได้เลย เพราะในปัจจุบันนี้ยังไม่มีตัวยาที่สามารถรักษาผู้เป็นโรคเอดส์ให้หายได้และถ้าใช้วิธีทางการแพทย์ไม่ได้ผลแล้วก็มีวิธีที่ดีที่สุดก็คือการใช้มาตรการทางกฎหมายนั่นเอง แต่ว่ากฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและยังกระจายอยู่อีกมาก และเมื่อมีกฎหมายหลายฉบับใช้บังคับเช่นนี้ จึงทำให้มีเจ้าพนักงานหลายหน่วยงานในการปฏิบัติการตามกฎหมาย และต่างฝ่ายก็ต่างกระทำตามหน้าที่ของตนโดยไม่มีการประสานงานกัน จึงทำให้การปฏิบัติการเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมายแตกต่างกันอีกด้วย จึงทำให้ไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

มาตรการทางกฎหมายที่จะใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์นั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1) ควรรวบรวมมาตรการทางกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีเป้าหมายเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน และควรบัญญัติให้ครอบคลุมหมดทุกเรื่อง เช่น

1.1 ควรกำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ โดยเฉพาะในส่วนของกลุ่มบุคคลผู้ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่เชื้อเอดส์ ซึ่งได้แก่กลุ่มบุคคลผู้ค้าประเวณี และผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งในกรณีผู้ค้าประเวณีนี้ควรกำหนดมาตรการใน สถานการค้าประเวณี สถานบริการและโรงแรมต่าง ๆ และมาตรการทางกฎหมายเหล่านี้ ควรมีมาตรการที่เข้มงวดด้วย โดยสามารถ

ใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรกำหนดมาตรการทั่วไปสำหรับการป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์

มาตรการทั่วไปนี้ ควรจะหมายถึง การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ คำแนะนำ เพื่อให้ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปได้ เข้าใจและตระหนักถึงภัยอันตรายของโรคเอดส์ ตลอดจนวิธีป้องกันอย่างถูกต้องและถูกวิธี และควรส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้กระทำการค้าประเวณี ตลอดจนผู้ใช้บริการ ให้สำนึกถึงสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนมิใช่ของคนใดคนหนึ่ง และควรจะมีบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี สถานบริการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเสียใหม่ เพื่อจะใช้บังคับบุคคลเหล่านี้ได้ ตลอดจนการห้ามมิให้บุคคลที่เป็นโรคเอดส์ประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ กฎหมายของบางประเทศก็ได้บัญญัติไว้เช่นกัน

1.3 ควรจะกำหนดสิทธิของผู้ติดเชื้อ หรือผู้ต้องสงสัยว่าติดเชื้อเอดส์ให้มีสิทธิบางอย่าง เช่น ควรจะมีสิทธิในการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยที่สถานพยาบาลไม่มีสิทธิปฏิเสธไม่รับการรักษา และควรให้สิทธิแก่หญิงมีครรภ์ที่เป็นโรคเอดส์ให้สามารถทำแท้งได้เพื่อสุขภาพของทารก และควรกำหนดยกเว้นความผิดในกรณีที่เปิดเผยความลับของผู้ป่วยแก่บุคคลที่มีใช้พนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น คู่สมรส เป็นต้น

2) มาตรการทางกฎหมายเหล่านี้ควรมี law enforcement หรือการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล คือควรมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยตรง และควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เหล่านี้ด้วย โดยการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาควบคุมโดยเฉพาะ ซึ่งหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาควรมีอำนาจซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายโดยตรงคือควรมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ

2.1 ควรมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาโรคเอดส์โดยตรง ทั้งด้านป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์และปราบปรามผู้กระทำการค้าประเวณี ตลอดจนกลุ่มบุคคลที่สามารถแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ได้ง่ายด้วย

2.2 ควรมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวน และฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดประเวณี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอำนาจหน้าที่เหล่านี้ก็จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่ใช้บังคับในเรื่องนั้น ๆ โดยตรงอยู่แล้วด้วย

2.3 ควรมีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนป้องกัน และหลีกเลี่ยงโรคเอดส์ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น

2.4 ควรจะมีมาตรการทางด้านสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ ด้วย คือควรร่วมมือกับสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ และโครงการบ้านวิทยาลัยลักษณะในการให้การสงเคราะห์แก่ผู้ติดเชื้อเอดส์และบุคคลที่อยู่ในความอุปการะของผู้ติดเชื้อเอดส์ ในกรณีที่ขาดที่พึ่งพิง

3) ควรจะกำหนดบทบาท กำหนดโทษในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ยกตัวอย่าง เช่น สถานพยาบาล ถ้าหากไม่ยอมรับผู้ป่วยเข้าทำการรักษา เจ้าของหรือผู้ดูแลสถานประกอบการหรือสถานประกอบการค้าประเวณี ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง ถ้าหากพบว่าลูกจ้างเป็นโรคเอดส์ หรือติดเชื้อเอดส์ เป็นต้น

ซึ่งในกรณีบทกำหนดโทษนี้ย่อมเป็นธรรมตาอยู่แล้ว เมื่อบัญญัติกฎหมายขึ้นมาบังคับใช้ ก็ย่อมต้องมีบทลงโทษ แต่จะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเหล่านี้ด้วย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า โรคเอดส์นั้นสามารถแพร่ระบาดได้หลายทาง เช่น กลุ่มผู้เสพยาเสพติด กลุ่มผู้กระทำความผิดประเวณี ฯลฯ แต่คนทั่วไปมักจะมีความคิดว่า โรคเอดส์จะแพร่ระบาดในกลุ่มผู้กระทำความผิดประเวณีมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าในปัจจุบันได้มีกลุ่มผู้กระทำความผิดประเวณีเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้กระทำทั้งโดยเปิดเผยและแอบแฝง ดังนั้นคนทั่วไปจึงคิดว่าโรคเอดส์กับผู้กระทำความผิดประเวณีนั้นไม่สามารถแยกจากกันได้ ประกอบกับการที่คนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ด้วย จึงคิดว่าโรคเอดส์แพร่โดยการสำส่อนทางเพศเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความคิดว่าหากพวกเขาไม่สำส่อนทางเพศแล้วก็จะไม่มีทางติดเชื้อเอดส์เด็ดขาด ฉะนั้นจึงทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่กระทำการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่ง

สามารถแพร่ระบาดได้อีกหลายทาง และในที่สุดก็ติดเชื้อโรคเอดส์เพราะการที่ขาดความรู้และความเข้าใจที่แท้จริงนั่นเอง

ในขณะที่ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับโรคเอดส์โดยตรง และมาตรการทางกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้คือพระราชบัญญัติโรคติดต่อก็ไม่สามารถนำมาใช้โดยตรงได้ เพราะในขณะที่บัญญัติกฎหมายฉบับนั้นขึ้นมาโรคเอดส์ยังไม่เป็นที่รู้จัก ประกอบกับลักษณะอาการและการติดต่อของโรคก็แตกต่างจากโรคอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรมีกฎหมายขึ้นมาเพื่อบังคับใช้กับโรคเอดส์โดยตรง ซึ่งในขณะนี้ได้มีร่างพระราชบัญญัติโรคเอดส์แล้วและอยู่ระหว่างการพิจารณา จะเห็นได้ว่าการใช้มาตรการทางกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้ได้ในขณะนี้ก็คือจะต้องทำการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ด้วยวิธีอื่น ๆ คือ การให้การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ประชาชน โดยการรณรงค์ให้ประชาชนได้ทราบถึงอันตรายของโรคเอดส์ ลักษณะอาการของโรค ตลอดจนการแพร่ระบาดของโรคว่าสามารถติดต่อได้ทางไหนบ้าง และมีวิธีการป้องกันอย่างไร เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์โดยวิธีให้การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ประชาชนแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ผลตลอดไปเพราะว่าไม่มีสิ่งใดมาบังคับ ซึ่งถ้ามองไปในอนาคตข้างหน้าแล้ว ถ้ามีมาตรการทางกฎหมายขึ้นมาก็สามารถบังคับใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์และผู้กระทำการค้าประเวณีได้ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายนี้ควรมีการควบคุมอย่างจริงจัง และควรมีบทลงโทษให้ถึงที่สุด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจะต้องมีหน่วยงานที่จะบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพียงพอด้วย และในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์นี้จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้และคำแนะนำแก่ประชาชนที่ต่อเนื่องด้วย

นอกจากมาตรการทางกฎหมายที่จะใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แล้ว มาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับผู้กระทำการค้าประเวณี ก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะบุคคลเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการทำให้โรคเอดส์แพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการสอบถามผู้กระทำการค้าประเวณีและหญิงหรือชายที่ทำงานในสถานบริการ ส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าอยากให้มีกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ในการให้มีการค้าประเวณีได้โดยเสรีและไม่ผิดกฎหมาย และให้กฎหมายคุ้มครองสิทธิของพวกเขาด้วย และในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและ

ควบคุมโรคเอดส์นั้น พวกเขาได้ป้องกันโดยการให้ผู้ที่มาเที่ยวสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง เพราะหากไม่มีกฎหมายมาบังคับแล้วพวกเขาจะกลัวการติดเชื้อโรคเอดส์มาก เพราะว่าผู้ที่มาเที่ยวบางคนจะไม่ยอมสวมถุงยางอนามัยซึ่งก็เป็นส่วนน้อย และพวกเขาก็ไม่สามารถบังคับบุคคลเหล่านี้ได้ ดังนั้นจึงอยากให้มีกฎหมายมาบังคับในส่วนนี้ด้วย ซึ่งมาตรการเช่นนี้ประเทศอื่น ๆ ก็ได้ทำกันแล้ว⁵

วัตถุประสงค์หลักของผู้กระทำการค้าประเวณีที่ต้องการให้มีกฎหมายก็คือ เพื่อที่จะได้กระทำการค้าประเวณีโดยอิสระไม่ต้องหลบซ่อนอีกต่อไป และถ้ากรณีที่ไม่มีกฎหมายแล้วหากพวกเขาถูกจับ ก็จะถูกส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์ซึ่งจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยตลอดเวลา และทำให้ไม่สามารถหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายและจุนเจือครอบครัวได้ ซึ่งจะทำให้ขาดรายได้ไป

จากการสัมภาษณ์นักศึกษา⁶ ที่ทำงานในสถานบริการต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะมีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์มากกว่าหญิงที่ทำงานในสถานบริการทั่ว ๆ ไป ซึ่งส่วนใหญ่ขาดการศึกษา และนักศึกษาส่งส่วนใหญ่จะรู้จักวิธีป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ได้ดี และโอกาสเสี่ยงของพวกเขามีน้อยกว่าหญิงที่ทำงานในสถานบริการหรือสถานการค้าประเวณี เพราะว่าทำเป็นงานอดิเรกเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อยกระดับฐานะและความเป็นอยู่ของตนให้ทัดเทียมกับเพื่อนคนอื่น ๆ นั้นเอง

ทัศนคติของนักศึกษาเหล่านี้เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายนั้น ได้ความเห็นว่า ไม่ว่าจะไม่มีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายเพื่อควบคุมการค้าประเวณีหรือเพื่อให้มีการค้าประเวณีได้โดยเสรีก็ตามก็ไม่กระทบกระเทือนพวกเขา เพราะว่า

⁵ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำการค้าประเวณี ณ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ, กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2534.

⁶ จากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่ทำงานในสถานบริการแห่งหนึ่ง ณ ชอยชนิยะ ถนนสุขุมวิท, เขตบางรัก, กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2534.

พวกเขาเหล่านั้นไม่ได้ค้าประเวณีเป็นอาชีพ และปกติก็ไม่ได้กระทำโดยเปิดเผย นัก เนื่องจากกลัวว่าเพื่อน ๆ จะทราบและทำให้เกิดความละอายใจนั่นเอง แต่พวกเขาก็ให้ความเห็นว่า ถ้ามีกฎหมายให้กระทำการค้าประเวณีได้โดยเสรีก็จะ เป็นผลดีต่อผู้กระทำการค้าประเวณีเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลเดียวกันก็คือเพราะ สามารถหาเงินมาใช้ได้โดยอิสระไม่ต้องหลบหนี และควรมีกฎหมายเพื่อป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์ด้วย เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

ส่วนผู้ที่ไปเที่ยวในสถานบริการและสถานการค้าประเวณีนั้น⁷ ส่วนใหญ่อยากให้สถานบริการต่าง ๆ จัดให้มีการตรวจเลือดผู้ที่ทำงานในสถานบริการ และสถานการค้าประเวณีทุกระยะ และควรให้มีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขมาดูแลควบคุมด้วย ซึ่งคนที่มาเที่ยวส่วนใหญ่จะสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งและหากรายใดที่มีครอบครัวแล้วก็เกิดความกลัวว่า โรคเอดส์จะแพร่ระบาดไปยังบุคคลในครอบครัวด้วย ดังนั้นจึงสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มาเที่ยว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ เป็นความเห็นของคนส่วนใหญ่เท่านั้นไม่ใช่ทุกคน

จากการสอบถามข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของบุคคลเหล่านี้ โดยสรุปแล้ว เห็นว่าควรมีมาตรการทางกฎหมายมาบังคับด้วย เช่นควรกำหนดไว้ในกฎหมายให้ผู้ที่มาเที่ยวสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มาเที่ยว ทั้งนี้หรือไม่ให้ขัดกับพระราชบัญญัติ พรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ซึ่งยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ถึงการบัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ คือให้บุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเอดส์จะต้องสวมถุงยางอนามัยก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือควรให้ผู้กระทำการค้าประเวณีและหญิงหรือชายที่ทำงานในสถานบริการ ตรวจเลือดทุกระยะ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเดียวย่อมไม่ได้ผล เพราะกฎหมายไม่สามารถแก้ไขได้ทุกอย่าง บางอย่างจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น กรณีที่ผู้ป่วยเอดส์ได้รับความรังเกียจจากคนในสังคม ซึ่งสิ่งนี้จะใช้กฎหมายบังคับให้คนไม่รังเกียจผู้ป่วยเอดส์ก็ไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องแก้ไขในเรื่องค่านิยมของคนในสังคมก่อน โดยการให้ความรู้

⁷ จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการของสถานประกอบการต่าง ๆ ย่าน สีลมและสุรวงศ์, เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2534.

แก่บุคคลเหล่านั้นว่าโรคเอดส์ไม่ใช่เป็นโรคที่น่ากลัวหรือน่ารังเกียจแต่อย่างใด ถ้าหากว่ารู้จักวิธีป้องกันที่ถูกต้อง และต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลเหล่านั้น ด้วยว่า ไม่ควรจะรังเกียจผู้ป่วยเอดส์เพราะว่าผู้ป่วยนอกจากจะได้รับความทุกข์ทรมานทางกายแล้ว ถ้าหากว่าได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอีกอาจจะทำให้หมดกำลังใจได้

สิ่งซึ่งกฎหมายจะกระทำได้ก็คือ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน เช่น เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือกำหนดอำนาจหน้าที่ของสถานพยาบาล และผู้ที่ทำงานในสถานพยาบาล ตลอดจนกำหนดให้มีการตั้งกองทุนต่อต้านโรคเอดส์ และสิทธิของผู้ติดเชื้อเอดส์ เท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งที่กฎหมายสามารถทำได้นั้น ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่และสิทธิของบุคคล ดังนั้นในทางแก้ไขจริง ๆ แล้ว ควรจะใช้นโยบายในการให้การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ การศึกษามากกว่า โดยการประชาสัมพันธ์นี้ควรมุ่งหมายคือ ควรจะเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์โรคเอดส์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ให้ถูกต้อง และให้ข้อมูลแก่ผู้ที่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ เช่น กลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณีและกลุ่มผู้เสพยาเสพติดให้โทษ เพื่อให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ และควรให้การศึกษแก่ประชาชนโดยควรกำหนดไว้ในหลักสูตรของการศึกษาด้วย ซึ่งในการดำเนินการนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสื่อมวลชน ควรจะมีบทบาทสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องด้วย

ในการให้การประชาสัมพันธ์และให้การศึกษแก่ประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่ทุกประเทศกระทำกัน เพราะว่าในบางประเทศจะให้มีการค้าประเวณีได้โดยเสรี ซึ่งผู้ที่กระทำการค้าประเวณีนั้นจะรู้จักวิธีการป้องกันและรักษาตัวเองเป็นอย่างดีจากการได้รับข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ นั้นเอง ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายไปบังคับผู้กระทำการค้าประเวณีเหล่านี้ นอกจากนั้นประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับโรคเอดส์เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ด้วย ซึ่งในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในกลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณีนั้น จะใช้แนวทางของกฎหมายโรคเอดส์เป็นหลัก โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการค้าประเวณี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสิ่งซึ่งต้องทำเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในขณะนี้ก็คือ การให้ความรู้และให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์แก่ประชาชนให้มากที่สุด เพื่อที่จะได้สามารถป้องกันตัวเองได้นั่นเอง ซึ่งถ้าหากว่าบุคคลเหล่านั้นสามารถป้องกันตนเองได้แล้ว ก็ย่อมสามารถป้องกันการแพร่ระบาดของโรคซึ่งจะแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้ และถ้าหากว่าทุก ๆ คนสามารถป้องกันตนเองได้แล้วโรคเอดส์ก็ย่อมไม่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงควรมีกฎหมายเกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นการเฉพาะ เป็นมาตรการหลักในการดำเนินงาน เพื่อไม่ต้องไปแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ซึ่งมีอยู่หลายฉบับดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 5 แต่ในช่วงที่ยังไม่มีมาตรการใด ๆ ทางกฎหมายออกมาเป็นการเฉพาะนี้ ก็ควรที่จะได้มีการบังคับใช้กฎหมายแต่ละฉบับที่มีอยู่ให้เคร่งครัด เพราะอย่างน้อยก็สามารถจะป้องกันและควบคุมการแพร่ขยายของโรคเอดส์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำการค้าประเวณีได้ในระดับหนึ่ง